

METSÄHALLITUKSEN SUORITTAMA KALASTUSRAJOITUSTEN VALVONTA SAIMAANNORPPA-ALUEILLA VUONNA 2014

Vuoden 2014 alussa Saimaalla aloitti viisivuotisen Saimaannorppa-LIFE hankkeen rahoituksella erätarkastajana Markus Rahikainen, jonka vastuulla on muun erävalvonnan lisäksi suunnitella ja toteuttaa kalastusrajoitusten valvonta Saimaalla ja erityisesti saimaannorpan esiintymisalueella. Rahikaisella oli valvonnassa apuna kausivalvoja Jyrki Anttila touko- ja kesäkuun.

Valvonnan lähtökohtana oli edellisten vuosien tapaan lisätä tietoisuutta kalastusrajoituksista, mutta myös saattaa Rahikainen tietoiseksi osakaskuntien järjestämän valvonnan tasosta sekä ylipäättään tietoiseksi miten hyvin kalastajat ovat "uudet" rajoitukset ja mm. merkkaukseen liittyvät asetukset sisäistäneet ja kuinka hyvin lakeja ja asetuksia Saimaalla noudatetaan. Valvonnan ohessa myös alueen tuntemusta pyrittiin lisäämään.

Rahikaisen ja Anttilan lisäksi valvontaan osallistui muitakin Metsähallituksen erätarkastajia yhteensä kahdeksan valvontapäivän verran sekä kalatalouden keskusliiton Pohjois-Karjalan valvoja neljänä päivänä ja Etelä-Savon valvoja yhtenä päivänä.

Eryteisesti valvottiin verkkokalastuksen rajoittamisesta saimaannorpan suojelemiseksi annettua asetusta, ELYn osakaskuntien kanssa tehdyn sopimuksen noudattamista sekä ns. pyydystyyppi asetuksen noudattamista sekä sitä onko pyydys merkattu asetuksen mukaisesti ja löytyykö pyydyksestä sen omistajan yhteystiedot.

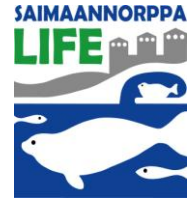
MUUTA

Rahikainen osallistui myös Haukiveden sekä Pihlajaveden kalastusalueiden kokouksiin esitellen itsensä ja kertoen tehtäväkentästään.

Rahikainen suoritti myös muutamia päiviä yhteisvalvontaa poliisin kanssa, jolloin keskityttiin kalastusrajoitusten ohella muuhun vesiliikennevalvontaan.

Seisovien pyydysten tarkastamisen lisäksi valvonnassa tarkastettiin 65 aktiivikalastajaa, onkijoita, heittouistelijoita sekä uistelijoita. Näistä tapauksista kirjoitettiin yksi rikesakko kalastuksenhoitomaksun suorittamatta jättämisestä ja neljä venäläistä opastettiin hankkimaan luvat ennen kalastuksen aloittamista.

Useita kalastusvalvontapäiviä kului tiedostusvälineiden kanssa vesillä ajeluun, jolloin pyydystarkastuksia tehtiin huomattavan vähän.

Erätarkastaja Rahikainen ja suojelubiologi Sipilä osallistuivat myös Kivitasku-seuran järjestämään Kuutin Rotinat- tapahtumaan Savonlinnan torisillan kupeessa. Tapahtuman ideana on tuoda norpansuojelutietoutta esille hausalla tavalla karnevaalihengessä.

Rahikainen oli myös kouluttamassa ja luennoimassa poliisin valtakunnallisella poliisiveneen kuljettajakurssilla sidosryhmäyhteistyöstä, erävalvonnasta sekä vesijetin käytöstä.

TIEDOTTAMINEN

Life-hankkeen sekä uuden erätarkastajan viran johdosta kalastusvalvonta herätti tänä vuonna poikkeuksellisen paljon mielenkiintoa tiedotusvälineissä, jopa kansallisella tasolla. Rahikainen sai jaella haastatteluja aiheeseen liittyen, sekä aiheen vierestä, niin lehdistön, radion kuin televisionkin toimittajille.

Mediat: Itä-Savo, Länsi-Savo, Karjalainen, Koti-Karjalainen, Pogostan sanomat, Helsingin Sanomat, Maaseudun tulevaisuus, Tuikki, Rantasalmen lehti, STT, Yle (Etelä-Savon radio, Itä-Suomen uutiset), MTV3.

VALVONNAN ALUEELLINEN JAKAUTUMINEN

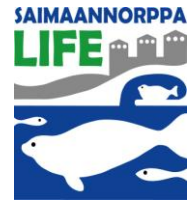
Valvonta-alueiden valinnassa pyrittiin mahdollisimman laajaan näkyvyyteen, alueelliseen kattavuuteen sekä alueen tuntemukseen. Valvontapäiviä lukumääräisesti tuli eniten Pihlajavedelle ja lähes yhtä paljon Haukivedelle. Laita-alueitakaan ei kuitenkaan unohdettu vaan esimerkiksi Pohjois-Karjalan puolella Orivedellä käytiin valvomassa neljästi yhdessä paikallisen valvojan ja poliisin kanssa. Eteläisillä alueilla Puumalan eteläpuolella ja Luonterilla valvontapäiviä kertyi kaikkiaan kuusi.

Tarkastettuja pyydyksiä ei merkitty gps-pistein pyydyksen tarkkuudella, koska valvonta suoritettiin suurelta osin vesijetillä ja tarkastustilanteessa ylimääräisen elektroniikan käyttäminen jetin kanssa on aavistuksen hankalaa.

KATISKAT

15.4.-30.6. välillä tapahtuneessa valvonnassa tarkastettiin kaikkiaan 392 katiskaa, joista täysin lain ja asetusten mukaisia pyydyksiä oli 182. Kyseisissä katiskoissa oli siis nielu kyllin jäykkärakenteinen estääkseen kuutin menemisen pyydykseen, pyydys oli asianmukaisesti merkitty ja siitä löytyi omistajan yhteystiedot.

Väljäneluisia norpalle vaarallisia katiskoita löytyi 76 kappaletta. Katiskoiden nielut korjattiin paikalla nippusitein norppaturvallisiksi ja toimenpiteestä jätettiin omistajalle huomautus. Lisäksi useille (yli kymmenelle) katiskan omistajalle soitettiin paikan päältä ja opastettiin millainen katiska on norpille turvallinen.

178/392 katiskaa oli vailla yhteystietoja. Lisäksi valvonnassa havaittiin joitain asetuksen vastaisesti merkattuja pyydyksiä. Näitä ei poistettu vaan pyydyksiin laitettiin huomautus joko yhteystietojen puuttumisesta tai pyydyksen merkitsemiseksi oikein.

Kuva 1. Rajoittamattomaan katiskaan hukkunut kuutti Rääkkylässä 25.5.2014

KALAVERKOT

Laittomista kalaverkoista tuli erätarkastaja Rahikaiselle lukuisia ilmoituksia, jotka pyrittiin tarkastamaan niin pikaisesti kuin suinkin mahdollista. Lähes kaikki ilmoitukset osoittautuivat kuitenkin aiheettomiksi; verkot olivat rajoitusalueen ulkopuolella ja lukuisat verkkoepäilyt osoittautuivat katiskoiksi, luvattomiksi pyydyspaikkavarauksiksi (poistettiin kymmenen) tai kivien/matalikkojen merkkauksiksi.

Luvattomia verkkoja kuitenkin löytyi yhteensä neljät. Kaksi verkkoa otettiin talteen Viljakansaaren kupeelta Muikunselän puolelta ja asiasta tehtiin ilmoitus ELY-keskukselle sekä poliisille. Kahta verkkoa oltiin talteen ottamassa Haapaselän Suomuslahdelta kun verkkojen venäläinen omistaja saapui paikalle ja kertoi olevansa verkkorajoituksesta tietämätön. Häntä opastettiin verkkojen laillisen käytön osalta ja asiasta ilmoitettiin ELY-keskukseen.

Lisäksi Vekaransalmessa havaittiin sivullisen ilmoittajan toimesta verkonlasku, mutta muutaman tunnin kuluessa tuntemattomaksi jäänyt verkkojen omistaja kävi nostamassa verkot vedestä ennen kuin paikalle ennätettiin saada valvojaa.

Vekaransalmesta naarattiin uistelijan ilmoituksen perusteella 120 metrin verkkojato, jossa litlahden osakaskunnan lupalaput vuodelta 1995.

Rajoitusalueen ulkopuolella olevia verkkojatoja tarkastettiin kahdeksat, jotka olivat kaikin puolin lakien ja asetusten mukaisia.

MUUT ASETUKSEN VASTAISET PYYDYKSET

Valvonnan yhteydessä ei tavattu muita norpalle vaarallisia, asetuksella kiellettyjä kalanpyydyksiä.

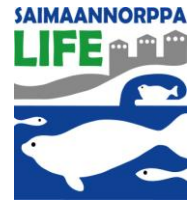
PARANNUSEHDOTUKSIA

ELY-keskuksen ja osakaskuntien välisessä sopimuksessa sekä asetuksessa on mainittu, ettei katiskan nielu saa olla yli 150 mm. Sopimuksessa ja asetuksessa tulisi mainita, että nielun pitää olla rakenteeltaan sellainen, ettei norppa voi levittää sitä yli em. leveyden.

Lisäksi osakaskuntien oma kalastusvalvonta pitää saattaa ELY-keskuksen ja osakaskuntien välisen sopimuksen edellyttämälle tasolle.

Kuva 2. Markus Rahikainen kalastusvalvonnassa 26.5.2014.

LOPUKSI

Valvonta on jatkunut edellisvuosista poiketen aktiivisesti erätarkastaja Rahikaisen toimesta myös heinäkuun ajan, mutta tässä raportissa olevat tiedot ja luvut ovat aikaväliltä 15.4.-30.6.2014

TAULUKKO 1. Katiskapyydysten puutteet vuosina 2012-2014

VUOSI	SOPIMUKSEN VASTAISET NIELUT	ASETUKSEN VASTAISET MERKINNÄT	NIMI JA YHTEYSTIEDOT PUUTTUIVAT
2012	31% (104/335)	65% (103/159)	44% (147/335)
2013	15% (57/381)	30% (113/381)	33% (117/359)
2014	19% (76/392)	? (EI TILASTOITU)	45% (178/392)